

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑΣ

Ενεργός πολίτης

Ο ενεργός πολίτης είναι αυτός/αυτή που είναι υπεύθυνος/υπεύθυνη απέναντι στον εαυτό του/της και στους άλλους, ενημερώνεται για τα κοινά, προστατεύει το περιβάλλον, διεκδικεί τα δικαιώματά του/της στον δημόσιο χώρο, σέβεται τη διαφορετικότητα και ενεργεί εποικοδομητικά.

ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Στόχοι δραστηριότητας:

Οι εκπαιδευτικοί μελετούν τα σενάρια και συζητούν σε ομάδες. Αναμένεται ότι κατά τη συζήτηση έχουν την ευκαιρία:

- Να παρουσιάσουν τη δική τους οπτική στο θέμα και να συζητήσουν τις οπτικές των άλλων.
- Να αρθρώσουν τις απόψεις τους και να τις υποστηρίξουν σε μια μικρή ομάδα.
- Να συμμετάσχουν σε ένα φόρουμ συζητήσεων για κοινωνικά και ηθικά αμφιλεγόμενα ζητήματα.
- Να αναπτύξουν συνεργατικές δεξιότητες και δεξιότητες ακρόασης.

Σενάρια: Ε. Χατζηγεωργίου

Κριτική ανάγνωση: Α. Σπυροπούλου, Ε. Ροδοσθένους

Υπεύθυνος/η έναντι στο εαυτό μου / τους άλλους

Σενάριο 1ο:

Το παιδί σου ασθενεί τακτικά και δεν έχεις εναλλακτική βοήθεια στο σπίτι.
Αναγκαστικά απουσιάζεις κάποιες μέρες από την εργασία σου.

Τα παιδιά στο σχολείο σου εκφράζουν διακριτικά παράπονα για τις ώρες που χάνονται.

Τι μπορείς να κάνεις;

Υπεύθυνος/υπεύθυνη στον χώρο του σχολείου

Σενάριο 2ο:

Το Κεντρικό Μαθητικό Συμβούλιο (Κ.Μ.Σ.) στο σχολείο σου επιθυμεί να δημιουργήσει ένα δίκτυο αλληλεγγύης για όλα τα παιδιά του σχολείου, κατά την περίοδο των διακοπών.

Το Κ.Μ.Σ. διαθέτει χρήματα και θέλει να βρει τρόπο, έτσι ώστε, κατά τη διάρκεια των διακοπών των Χριστουγέννων, να έρχονται όσοι μαθητές και μαθήτριες επιθυμούν (άσχετα αν έχουν οικονομική ανάγκη) και να χρησιμοποιούν την *Αίθουσα για Δημιουργική Απασχόληση* από τις εννιά μέχρι τις δώδεκα το μεσημέρι.

Το Κ.Μ.Σ. θα προσφέρει πρωινό (τσάι ή χυμό) και ένα κολατσιό. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο σχολείο, τα παιδιά θα απασχολούνται με δημιουργικές δραστηριότητες. Το Κ.Μ.Σ. σε προσεγγίζει και σε παρακαλεί να συνδράμεις για μία από τις δύο βδομάδες των διακοπών. Σε ενημερώνουν ότι μόνο αν εξευρεθούν εκπαιδευτικοί που θα στελεχώσουν το πρόγραμμα αφιλοκερδώς, ο διευθυντής/η διευθύντρια θα παραχωρήσει την αίθουσα.

Τι κάνεις;

Λήψη απόφασης για το περιβάλλον

Σενάριο 3ο:

Στο σχολείο σου υπάρχει κάδος για ανακύκλωση αλουμινένιων κουτιών. Τα έσοδα διατίθενται για την ευημερία των παιδιών του σχολείου που χρήζουν οικονομικής ενίσχυσης.

Τα παιδιά στο σχολείο είχαν αγκαλιάσει τον θεσμό και συμβάλλουν τακτικά στην προσπάθεια, συλλέγοντας άδεια κουτιά.

Είσαι υπεύθυνος/υπεύθυνη για τη διαχείριση του ταμείου εσόδων από τη διαχείριση των κουτιών και τα έσοδα είναι σημαντικά για τον στόχο αυτό.

Πλησιάζουν Χριστούγεννα, και ενώ ο κάδος είναι γεμάτος, μία ομάδα παιδιών κλέβει τα κουτιά για ίδιον όφελος. Πληροφορείσαι τα ονόματα των τεσσάρων παιδιών. Είναι δύο κορίτσια και δύο αγόρια πολύ εύπορων οικογενειών με κύρος. Η σχολική επίδοση των παιδιών είναι άριστη.

Η πληροφορία για την ταυτότητα των δραστών είναι θετική, αλλά ο διευθυντής / η διευθύντρια δεν επιθυμεί την τιμωρία τους, επικαλούμενη το γεγονός ότι δεν υπάρχουν αυτόπτες μάρτυρες.

Εσύ τι κάνεις;

Για τα δικαιώματά μου στον δημόσιο χώρο

Σενάριο 4ο:

Την ώρα που σχολάνεις, βλέπεις ένα μαθητή κοντά στο όχημά σου που είναι σταθμευμένο στον χώρο με τα υπόλοιπα αυτοκίνητα των καθηγητών. Στα χέρια του κρατά ένα κουτί με καρφάκια. Παρατηρείς ότι το λάστιχο του αυτοκινήτου σου είναι τρυπημένο.

Φέτος είναι η τρίτη φορά που βρίσκεις τη ρόδα σου να έχει ξεφουσκώσει και το λάστιχο να είναι τρυπημένο.

Γνωρίζεις ότι ο πατέρας του παιδιού είναι άνεργος, αλκοολικός, έχει βίαιη συμπεριφορά στο σπίτι και κτυπά το παιδί.

Το παιδί παραδέχεται ότι αυτό σου έβαλε τα καρφάκια για πλάκα.

Το κόστος για αντικατάσταση του λαστίχου είναι μεγάλο, όμως εσύ θέλεις να αποτραπεί η επανάληψη της συμπεριφοράς. Πώς θα το χειριζόσουν;

(Απο)δέχομαι τη διαφορετικότητα

Σενάριο 5ο:

Στο σχολείο ο/η συνάδελφος που κάθεται δίπλα μου είναι φίλαθλος μιας ποδοσφαιρικής ομάδας γνωστής για τη μαχητικότητα εντός και εκτός γηπέδων.

Είναι γενικά ευχάριστος/η και φωνακλάς/φωνακλού.

Φορά τακτικά σάλι της αγαπημένης του/της ποδοσφαιρικής ομάδας και άλλα εμβλήματα. Μιλά τακτικά και δημόσια, πολύ εγκάρδια για την ομάδα του/της.

Εσύ δεν είσαι φίλαθλος, αλλά συμπαθείς την αντίπαλη ομάδα.

Ο/Η συνάδελφος δημιουργεί με τον τρόπο του/της μια ομάδα συναδέλφων που συζητούν έντονα κάθε Δευτέρα τα αποτελέσματα των αγώνων και εμπαίζουν τους υπόλοιπους που δεν είναι «δικοί» τους.

Χθες, πριν σχολάσετε γυρίζει με πάθος και σου λέει: «*Αύριο στο γήπεδο θα είναι ο τάφος σας. Θα σας πιούμε το αίμα*». Ο αγώνας είναι κρίσιμος, διότι με αυτόν κρίνεται το έπαθλο της χρονιάς.

Εσύ ενοχλείσαι, αλλά δεν μπορείς εκείνη τη στιγμή να απαντήσεις, γιατί έχεις εκνευριστεί και δεν θέλεις να δημιουργηθεί ένταση.

Πώς το χειρίζεσαι;

Ενεργώ

Σενάριο 6ο:

Ο διευθυντής / η διευθύντρια σου αναφέρει ότι ένα κορίτσι άρχισε να διακινεί ναρκωτικές ουσίες, σύμφωνα με εμπιστευτική πληροφορία που έχει.

Είσαι ο *Υπεύθυνος Καθηγητής* ή η *Υπεύθυνη Καθηγήτρια* της τάξης. Γι' αυτό σου ζητά να παρέμβεις και να διαχειριστείς το θέμα σε συνεργασία με τον Καθηγητή / την Καθηγήτρια της Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (Σ.Ε.Α.). Τι κάνεις;